

ВИСНОВОК

До протоколу № 174
від 23 квітня 2025 року

про проект Закону України
«Про Кіберсили Збройних Сил України»
(реєстр. № 12349 від 19.12.2024)

Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (далі – Комітет) за дорученням Голови Верховної Ради України Р. Стефанчука на своєму засіданні 23 квітня 2025 року (протокол № 174) попередньо розглянув у межах предмету відання проект Закону України «Про Кіберсили Збройних Сил України» (реєстр. № 12349 від 19.12.2024), поданий народним депутатом України О. Федієнком та іншими народними депутатами України, і зазначає таке.

Комітет Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки визначений головним з опрацювання цього законопроекту.

У пояснювальній записці зазначено, що метою законопроекту є створення військової та технічної організаційної структури у складі Збройних Сил України за стандартами НАТО, яка відповідатиме за кібероборону України, захист її суверенітету та територіальної цілісності в кіберпросторі.

Завданням новостворюваних Кіберсил Збройних Сил України (далі – Кіберсили ЗСУ) є нарощування та ефективне застосування спроможностей кіберстримування, здобуття Збройними Силами України військової переваги над противником та послаблення його спроможностей шляхом проведення операцій в електромагнітному спектрі та кіберпросторі.

Законопроектом пропонується внести зміни до законів України «Про військовий обов’язок і військову службу», «Про державну таємницю», «Про оборону України», «Про розвідку».

Проектом запропоновано визначити, що національна система кібероборони є сукупністю суб’єктів забезпечення кібероборони та взаємопов’язаних заходів політичного, міжнародного, економічного, соціального, військового, наукового, науково-технічного, інформаційного, правового та іншого характеру, кібердипломатії, які спрямовані на запобігання виникненню збройного конфлікту та відсіч збройній агресії проти України.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України (далі – ГНЕУ), розглянувши законопроект, висловило щодо нього низку

зауважень та пропозицій, серед яких є зауваження, що стосуються сфери освіти, зокрема:

1. На думку ГНЕУ, сумнівною є пропозиція п. 3 ч. 1 ст. 4 законопроекту включати до структури Кіберсил ЗСУ військово-навчальні (наукові) заклади освіти (кафедри, факультети) та державну дослідницьку інфраструктуру кібероборони (лабораторії, полігони для виявлення та аналізу шкідливого програмного забезпечення, атрибуції кібератак, прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок тощо), оскільки проектом Закону передбачається створення у підпорядкуванні окремого роду Сил ЗСУ комплексу закладів освіти та установ, які проводитимуть освітню та дослідницьку діяльність у сфері кібероборони.

2. Наразі в Україні здійснюється підготовка спеціалістів із забезпечення кібербезпеки декількома закладами вищої освіти, тому пропозиція проекту створити додаткові заклади освіти (кафедри, факультети) та державну дослідницьку інфраструктуру у структурі Кіберсил ЗСУ вимагає обґрунтування з точки зору доцільності існування таких закладів освіти та науково-дослідницьких установ у структурі одного із родів Сил ЗСУ.

3. Необхідність узгодження поняття «військово-навчальні (наукові) заклади освіти (кафедри, факультети)» з освітнім законодавством.

Міністерство освіти і науки України з метою приведення положень проекту Закону до термінології, що використовується в освітньому законодавстві, пропонує у законопроекті:

- пункт 3 частини першої статті 4 викласти у такій редакції:

«3) вищі військові навчальні заклади, військові навчальні підрозділи закладів вищої освіти, заклади фахової передвищої військової освіти, наукові установи та державна дослідницька інфраструктура кібероборони (лабораторії, полігони для виявлення та аналізу шкідливого програмного забезпечення, атрибуції кібератак, проведення прикладних наукових досліджень, науково-технічних (експериментальних) розробок тощо).»;

- у частині другій статті 5 слова «у наукових і практичних проектах» замінити словами «у наукових (науково-технічних) проектах».

Міністерство цифрової трансформації України в межах компетенції повідомляє про відсутність пропозицій та зауважень до зазначеного законопроекту.

Міністерство оборони України підтримує законопроект із зауваженнями, позитивно сприймає ініціативу створення Кіберсил Збройних Сил України та висловлює готовність долучитись до опрацювання законопроекту у складі відповідної робочої групи.

Міністерство у справах ветеранів України підтримує законопроект, оскільки прийняття акта врегулює законодавчі питання щодо створення та функціонування Кіберсил Збройних Сил України.

Міністерство соціальної політики України не має зауважень до законопроекту.

Міністерство фінансів України зазначає, що реалізація Закону потребуватиме додаткових видатків державного бюджету, які не передбачені у

Законі України «Про Державний бюджет України на 2025 рік». Відтак законопроект потребує доопрацювання з урахуванням зауважень і пропозицій Міністерства фінансів України та надання фінансово-економічних розрахунків і пропозицій щодо джерел покриття додаткових витрат з державного бюджету з метою недопущення розбалансування показників Державного бюджету України.

Адміністрація Державної прикордонної служби України підтримує законопроект.

Міністерство юстиції України надає обґрунтовану пропозицію виключити передбачену законопроектом можливість фінансування Кіберсил ЗСУ за рахунок субвенцій.

Офіс підтримки адаптації законодавства України до положень права Європейського союзу зазначає, що правовідносини, які плануються врегулювати законопроектом, не регулюються правом Європейського Союзу та Угодою про асоціацію з Європейським Союзом.

На засіданні підкомітету з питань освіти впродовж життя та позашкільної освіти і адаптації законодавства України до положень права Європейського Союзу від 17 березня 2025 року було розглянуто у межах предмету відання Комітету з питань освіти, науки та інновацій проект Закону України «Про Кіберсили Збройних Сил України» (реєстр. № 12349 від 19.12.2024), поданий народним депутатом України О. Федієнком та іншими народними депутатами України, надані до нього експертні висновки і прийнято рішення рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій за результатами його розгляду на засіданні Комітету ухвалити рішення прийняти законопроект за основу з урахуванням висловлених у цьому висновку пропозицій.

Заслухавши та обговоривши інформацію заступника Голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій С. Колебошина, **Комітет Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій ухвалив:**

1. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України «Про Кіберсили Збройних Сил України» (реєстр. № 12349 від 19.12.2024), поданий народним депутатом України О. Федієнком та іншими народними депутатами України, за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу.

2. Направити цей Висновок та висновок Міністерства освіти і науки України до Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки, визначеному головним з підготовки цього законопроекту.

Голова Комітету

Сергій БАБАК